

Nem, ez, kérem, nem a zöldek oldala. Mindazoké, akik hajlandók pár percet áldozni Szeged közállapotát tükröző összeállításunkra. Azoké, akiket, mondjuk, érdekli: évente 280-300 ezer köbméter ipari, háztartási hulladék gyűlik össze a hivatalos (Sándorfalvi úti) központi szeméthyűjtőben és az önkéntes lerakódóhelyeken... hogy a Tiszába csak a településtudományi vállalat évente 100 ezer köbméter kommunális szennyvizet ereszt... hogy a város „másik” fele csatornázzal... hogy nincs szennyvíztisztító... hogy a közterek rendben tartásához négyzetméterenként még tíz forintba sem futja... hogy a településpolitikánk átgondolatlan döntései nyomán közeli szomszédságban találni kórházat vasöntődével...

Pedig másfél millió négyzetméter tesznek ki parkjaink, viszonylag kevés az ipari üzemünk. Itt élünk az Alföld tenyerén, vízparton. Első látásra egy jövevény vendég szemében szépen. Ám mi, ugye, tudjuk, ez csak a felszín. Levégőnk, vizünk, földünk tűrőképessége véges. Most ott tartunk természeti környezetünk leépítésében, hogy ha tovább folytatjuk, magunknak ártunk. A köztisztaság, a környezetvédelem nem divattéma — szükségszerűség. Kövessük azokat, akik ezt már fölismerték. Élnék közülük Szegeden is jó páran. Vagy legalább — nézzék a fotókat! — ne dobjuk így el a babát, fordítsuk meg a szemetest fogjuk a saját söprünket, éppen aktuális. Itt a tavasz.

Köztisztaság — környezetvédelem

Rendeletbongész

A lakóterületi bizottságok szervezésében lakossági vitasorozatot rendeztek 1 éve a köztisztaságról szóló tanácsrendelet tervezetéről. Szövegét ugyan bárki tanulmányozhatja — hiszen megtekinthető az ügyfélszolgálati és az ifjúsági irodában — mégis úgy véljük, nem felesleges — a rendelet passzusainak sorrendjében — néhány, sokakat érintő, érdekesebb momentumra felhívunk olvasóink figyelmét.

Az ugye teljesen nyilvánvaló, hogy közterületeket szennyezni — bármilyen módon — tilos. De hát ez olykor mégis előfordul. A józan ész is azt diktálja, a szennyeződés előidezője legyen annyi fáradságot, hogy eltünteti a nyomokat. S ha például egy fuvaros

passzus: a járdaszakasz melletti árokról és a „műtárgyakról” a tulajdonosnak kell gondoskodnia! Ide tartozik egy, talán kevésbé ismert kötelezettség: beépítetlen vagy időszakosan használt ingatlanokon, az utca felől táblát kell elhelyeznie a tulajdonosnak, s a helyrajzi számon kívül a terület használójának nevét és címét is fel kell tüntetnie. Hogy kié a takarítási kötelezettség, csak így állapítható meg!

A városban dolgozó hódúrögépek vezetőinek figyelmébe ajánlható az a szabály, hogy járdasziget és járda közé, valamint az úttorkollattól 8 méteren belül nem szabad havat felhalmozni, a házkezelőknek, -tulajdonosoknak pedig az, hogy víznyelő akna fölött sem...

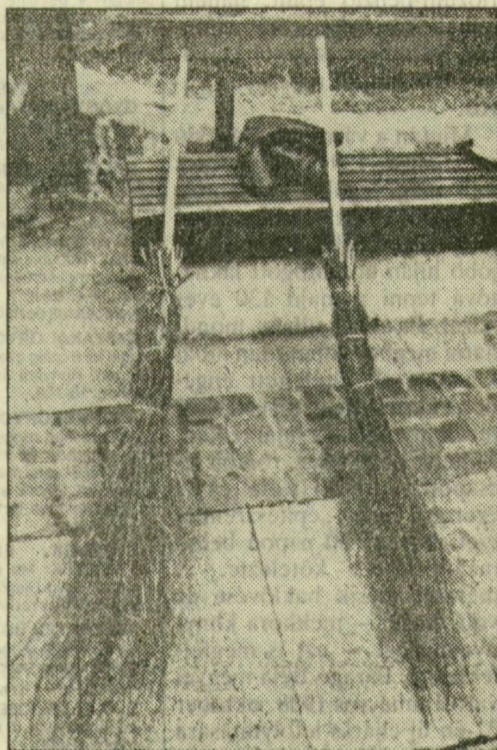
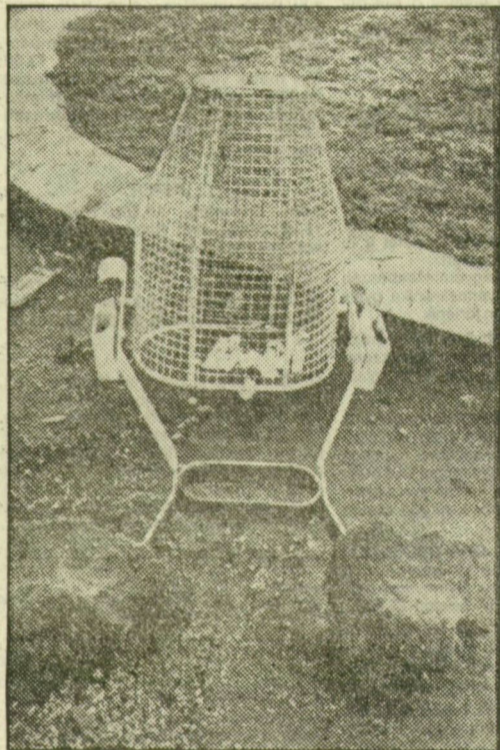
Tudják-e olvasóink, mennyi a háztartási hulladék szokásos, lakásonként és napi mennyisége? Tíz liter. S hogy a nyesedék (tavaszi metszések!) akkor háztartási hulladék, ha legfeljebb 3 cm vastagok és 50 cm hosszúak az ágak — ennél nagyobb gallyakat csak külön díjazásért visz el a városgazdálkodási vállalat. A személtárolással kapcsolatos paragrafusokból kettőt említenek — ezek talán kevésbé ismertek. A személtároló tartályt a tulajdonosnak június 1. és szeptember 30. között hetente, egyébként havonta fertőtlenítenie kell. (A lakótelepi konténerek bűzét „elvezők” ennél valószínűleg szigorúbb szabályozást is el tudtak volna képzelni...) Ha egy utcát lezárnak (például közműépítés miatt), a tartályok hozzáférhetőségéről annak kell gondoskodnia, aki miatt az utat lezárták. (Nem tudni, mit szólnak ehhez a közműépítő vállalatok! Nehezen tudja e sorok írója elképzelni, hogy az utcasarkokig ne a háztulajdonosok vinnék ki a személtároló edényeket!)

Japánban állítólag a háztulajdonosok reggel, munkába indulás előtt locsolóslaggal és kefével mossák fel a házuk előtti járdát — nálunk „naponta, legkésőbb reggel 8 óráig kell porkezelés nélkül feltakarítani.” S a sokak által vitatott nyílt árokokról is rendelkezik egy

szabály, hogy az építkezés területét is tisztán kell (lehet ám!) tartani. (Az azonban már nehezebben érvényesíthető, hogy — például — bontásnál szálló por ne szennyezze a környezetet!)

Örömmel fedeztük föl a rendeletnek azt a passzusát, hogy a piacok és vásárcsarnokok szemetét (és havát), járdáit az üzemeltetőnek folyamatosan tisztán kell tartani. (No, erről a piacok szomszédságában élők sokat tudnának regélni!)

Japánban állítólag a háztulajdonosok reggel, munkába indulás előtt locsolóslaggal és kefével mossák fel a házuk előtti járdát — nálunk „naponta, legkésőbb reggel 8 óráig kell porkezelés nélkül feltakarítani.” S a sokak által vitatott nyílt árokokról is rendelkezik egy

Föld, levegő, víz

A megyei népfőnöki egészségügyi, környezetvédelmi munkacsoportja — szakorvosok, tudományos kutatók, pedagógusok, hivatásos környezetvédők — vizsgálták meg a közelmúltban környezetünket.

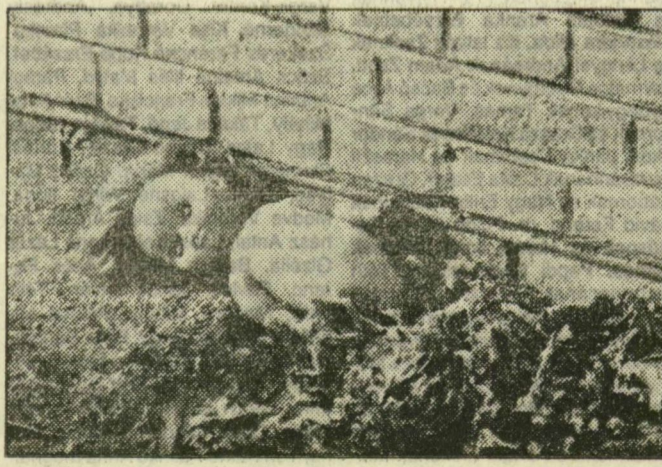
Felszíni vizeink — a Tisza is — harmad-, negyedosztályú, kivéve Széksóstót, fürdésre alkalmatlanok. Az ország második folyójába Szolnokon éppoly tisztítatlan szennyvizet engednek, mint Szeged alatt. Mérháttelen károkat okoz a Maros, a határon túlról hozott, szennyezéseivel. A felszín alatti vizeink minőségének további romlásával is számolnunk kell. Elhangzott, a városnak nincs pénze szennyvíztisztító építésére, így az ideális megoldást kénytelen nélkülözni. Valami mégis történik a Tiszáért. A megyei településtudományi vállalat a városi tanácsal közösen egy kazetás rendszerű ülepítő kialakításán gondolkodik. (1980 óta Gyála felé egy ideiglenesen kijelölt területen szabadulunk a kommunális és ipari hulladék-vizeinktől.) Az infrastruktúránk akár fekete foltja is lehetne csatornázottságunk elmaradottsága. A város fele nélkülözi ma még a korszerű higiénikus szennyvízelvezetést. Ami a levegőnkre illeti: poros. Különösen a szálló por határértéke magas Szegeden. A megye városai közül nemcsak levegőszennyeződésben vezetünk, de mi

szennedünk legtöbbit a zajtól, a rezgésektől is. Egész pontosan a Petőfi Sándor sugárút és a Bécsi körút, valamint a Kossuth Lajos sugárút—Nagykörút közepében lakók. Többen föl hívták a figyelmet az önkényesen kijelölt szemételepeink — Dorozsma, Algyő, Szőreg, Gyála, Tápé — áldatlan állapotára. Ezek a helyeken csak gyűlik a talajt tisztító szemét, míg el nem szállítják, minden kezelés nélkül örízetlenül ékelenkednek a városrészek közelében. Nemcsak csúfak, a fertőzés veszélyét is rejtegetik. Felelőtlen, nemtörődöm közmorálunknak több ilyen bizonyítékát sorolták még a szakemberek. Legbántóbb a szemeteles.

A városban és környékén működő gyárak, üzemek közül jó néhány szennyezi környezetünket. Az olajosok a kitermelt fúrásiszappal, a gumigyár jelentős szerves oldószer kibocsátásával, a magas- és mélyépítő vállalat aszfaltkeverő üzemével, a II-es Kórház szomszédságában a vasöntőde meg a MÁV gépjárműjavítója szénmonoxiddal, az olajipar fáklyái korommal, nitrogén-oxidokkal. Bár a légszennyezések az elfogadható határértékek alatt vannak. A hatósági intézkedések következményeként meg az üzemek saját elhatározása alapján különféle rész megoldásokat találtak a legtöbb helyen. (Átmeneti tárolóhelyeket, utóégetőket alkalmaz-

nak). A szalámigyár veszélyes hulladékait ma már „előkezelik”, s utána engedik a Tiszába. Hallhatunk arról is, hogy gondot okoz az egészségügyben, néhány klinikánkon, a veszélyes hulladékok tárolása, biztonságos elhelyezése.

A Hazafias Népfőnöki Országos Környezetvédelmi Tanácskozására, amely a múlt hónap végén volt, feljegyzést készítettek a megyében. Erdemes ebből idézni: ... A környezetvédelem állami irányításának 1988. január 1-jei megváltozása megteremtette annak lehetőségét, hogy az irányítás szervezetsége növekedjen. Sajnos, ennek kihasználása ma még nem érezhető. A környezetvédelmi szervek széttagoltsága továbbra is megmaradt, a köztük levő koordináció nem biztosított. A tanács szervezeten folyó korszerűsítés egyelőre csak a bizonytalanságot növeli. Az anyagi eszközök csökkentése a környezetvédelmi feladatok elhagyását eredményezte...

Ennél olcsóbban már nem lehet...

A felnövekvő generáció szemléletformálásának korlátlan terpe (lehetne) az iskola. Jó tankönyvek, fölkeszült pedagógusok fölbecsülhetetlen érdemeket szerezhetnek. Sajnos, ma még mindkettőnek híján vagyunk, vizsgáljuk az oktatás akármely szintjét is.

„Néhány lelkes tanár legtöbbször társadalmi munkában a szabad idejéből áldoz a diákok környezetvédelmi nevelésére. Ennél olcsóbban már nem lehet az ügyet képviselni.” E summás megállapítás Sara Endrénéjé, az általános iskolák megyei környezetvédelmi szaktanácsadójaé. Általában kevesnek találja a környezetvédelem természetvédő szakkörökét s úgy tapasztalja, elvéve akad ilyen fajta fakultáció a középiskolákban, nem

ismeretlenek az olvasónak, mert kezdeményezéseik nagy sajtóvisszhangot kaptak. A főiskolán négy éve működik környezetvédelmi klub. Tagjai, mintegy 40 diák, máris vállalkoztak szakkörvezetésre néhány általános iskolában, a Szirmaiban, a Mező Imrében vagy Rószkén. De kutatómunkát is végeznek, és tanulják a táborvezetés tudni- valóit, szóval kikerülve profik lesznek. A 350 tagot számláló Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület — népszerű nevén a Csemete — 1987-ben szintén a főiskola kezdeményezésére jött létre, mint ahogy egy esztendővel később az IKSZ-t az Ifjúsági Környezetvédő Szövetséget ugyancsak ők alapították a SZOTE, a JATE diákjaival, s amelynek ma körülbelül 800 hívet szereztek az országban.

Lehet, ennél olcsóbban már nem is lehet... Több szívvel, odafigyeléssel úgy hiszem, még igen.

Az összeállítást készítette: Mag Edit, Nagy László, Pálfi Katalin.